

SPRÅKRÖRET

för Hörselskadades förening i Stockholm

Nr 3 2023
årgång 80

**Skål och grattis,
hedersmedlem
Hjördis, 100 år!**

Innehåll nr 3 2023

- 3 Styrelsen har ordet
- 4 Tillbakablickar: Storkyrkoskolan
- 7 Hjördis Bengtsson 100 år
Vi hjälper i hörselvården
- 8 Politikerbesök
- 10 Georgiska barn hörselscreenas
- 11 Hänt i föreningen:
Finlandsresa och Må bra-helg
- 12 Föreläsningar och kurser
- 13 Vi besöker 100-åriga stadshuset
Föreningsmöte 2023
- 14 Öppet hus, TSS-kurs, bokcirkel
- 15 Klubbar och aktiviteter
- 16 På kansliet

Språkrörets redaktion

Ansvarig utgivare

Niklas Wikman
niklas.wikman@hrfstockholm.se

Redaktör

Anne Sjökvist
anne.sjokvist@hrfstockholm.se

Omslag

Hjördis Bengtsson
Foto: Anne Sjökvist

Upplaga 2200 ex

Tryck Åtta.45 Tryckeri

ISSN 1404-6121

Språkrörets utgivning 2023

nr 4 utkommer vecka 47
Manusstopp 23/10

*Redaktionen ansvarar inte för
obeställt material och förbehåller
sig rätten att korta insända texter.
Fotograf är Anne Sjökvist om inte
annat anges.*

Livet, alltså

I vår förening finns så många vitala, årsrika personer och det är alltid lika roligt att höra dem berätta om sina liv. Vilken samling livsöden och livsvisdom vi har här. I början av nästa år hoppas jag få igång en livsberättargrupp, det ser jag verkligen fram emot.

Vår hedersmedlem **Hjördis** har precis fyllt 100 år. Det är helt absurt tycker hon själv och ja, det absurda är nog den samhällsförändring hon har varit med om under sitt liv. Hon föddes alltså två år efter att kvinnor röstade för första gången i ett riksdagsval i detta land.

Samma människa som lekte med getter hemma i den lilla jämtländska byn på 1920-talet sitter nu i ett modernt omsorgsboende och videochattar med sin bror som fortfarande bor kvar i hemtrakterna. De kan inte längre träffas rent fysiskt, men trots det långa geografiska avståndet dem emellan kan de se varandra och svepa en snaps tillsammans, nästan som vore de i samma rum.

Att kunna se den man pratar med i telefon kändes som en ren fantasi ännu på 1970-talet när jag var barn och såg på *Från A till Ö* där Hedvig videochattade med sin syster. Jag minns inte vad de kallade det då men ingen av oss kunde tro att vi själva skulle vara med om detta på riktigt. Det är lätt att glömma hur kort tid vi faktiskt haft tillgång till internet och hur vi klarade oss innan dess.

Den teknologiska utvecklingen kan man tycka vad man vill om. Allt är förstås inte av godo och alla vill och behöver inte ta till sig allting, men plockar man det goda är det verkligen mycket vi har nytta av. Särskilt vi som inte hör så bra.

Grattis Hjördis! Och grattis till oss alla för att vi får vara med om så mycket.

Anne Sjökvist

**Varmt tack till
alla som betalat
in minnesgåvor
till föreningen!**

Blir detta hösten när du lär dig tecken som stöd?

När jag skriver detta har jag precis avslutat årets sista semestervecka med en fem dagar lång sommarkurs i teckenspråk på Västanviks folkhögskola utanför Leksand.

Till sommarkursen som hålls årligen vecka 31 är alla som är intresserade av att lära sig teckenspråk välkomna. Många deltagare har själva en hörselnedsättning eller anhöriga som har behov av tecken. Även föräldrar till hörselskadade barn som har slut på sina TUFF-timmar (teckenspråksutbildning för föräldrar), deltar.

Själv har jag kommit i kontakt med teckenspråk till och från under uppväxten. Det har alltid funnits där, men i varierande omfattning och användning under årens gång.

För mig är teckenspråket något som underlättar kommunikationen och ett språk som också gör att jag kommer i kontakt med och lär känna många fler människor än jag skulle göra utan det. Mina kunskaper i teckenspråk kommer också väl till pass i mitt företag, där jag och en kollega bland annat producerar skönlitteratur på teckenspråk och TAKK (tecken som alternativ och kompletterande kommunikation).

Jag använder oftast teckenspråk i mitt privata umgänge. I större sammanhang väljer jag oftast skrivtolkning, helst ihop med teleslinga.

Teckenspråket är ett helt eget språk, helt visuellt och med egen grammatik. Det är, som med andra språk, ibland både lätt och utmanande att lära sig.

Vill man lära sig mer om teckenspråk så finns det kurser, både som studiecirklar och korta och långa kurser som anordnas av exempelvis Sveriges Dövas Riksförbund (SDR) eller Sveriges Dövas Ungdomsförbund (SDU).

Om man har talad svenska (eller något annat talspråk) som förstaspråk, men vill använda tecken som ett stöd i sin kommunikation, så rekommenderar jag tecken som stöd, TSS.

TSS använder teckenspråkets tecken och man tecknar samtidigt som man pratar.

I höst erbjuder föreningen kurs i TSS med **Anne-Marie Persson** som kursledare. Kursen passar dig som är riktig nybörjare men också om du kan lite från tidigare. Den är gratis för dig som är medlem i Hörselskadades förening i Stockholm och genomförs med ekonomiskt stöd från stiftelsen Tysta skolan

Niklas Wikman använder ofta både teckenspråk och TSS.

och studieförbundet ABF. Läs mer om kursen på sidan 14 i denna tidning.

Föreningen har en aktiv TSS-klubb som tränar TSS en gång i veckan i lokalen och när du gått nybörjarkursen kan du ansluta dig till klubben för att fortsätta träna och använda tecknen.

Jag hoppas att du har haft en skön och avkopplande sommar och laddat batterierna. Det händer som vanligt mycket i föreningen i höst. Håll utkik på vår hemsida och Facebook för de senaste nyheterna.

Vi ses och hörs!

Niklas Wikman
ordförande

Du fattas oss, Ulrika

Skrivtolkningens skyddsängel, vår färgstarka, stridbara, generösa medlem **Ulrika Voghera** lämnade denna världen i början av juni. Hon skulle ha fyllt 94 år i juli.

Ulrika var en kämpe, en aktivist som under många år i föreningen tog som sin speciella uppgift att tillgängliggöra kulturen i Stockholm för hörselskadade.

Oförtröttligt kontaktade hon kulturinstitutionerna och informerade om och krävde hörselslingor, textning och skrivtolkning. Att hennes speciella hjärtebarn Folkoperan införde textade föreställningar för ett par år sedan fröjdade henne särskilt mycket. Hon gillade nog att minnesstunden för henne hölls i Folkoperans foajé.

Ulrika torde vara den enda personen i världen som låtit tatuera in symbolen för skrivtolkning i sitt eget skinn. Du fattas oss, Ulrika!

A.S.

Storkyrkoskolans hörselklasser

I dagens samhälle är diskussionerna många och långa gällande skolan och dess kvalitet i Sverige. Jag skulle vilja berätta lite om hur det var på den tiden när jag gick i skolan i en hörselklass och mitt tidiga medlemskap i Hörselskadades förening i Stockholm. Mitt medlemskap sträcker sig över 60 år bakåt i tiden, närmare bestämt år 1961 då föreningen ännu hette Hörselfrämjandet i Stockholm.

Men om vi tar det från början så föddes jag 1949 utanför Växjö i Småland i min farmors och farfars hus. Vid två års ålder fick jag en epidemisk hjärnhinneinflammation som innebar mycket höga febertoppar som måste ned. Penicillinet hade upptäckts och framställt i USA samma år, 1951, men ännu inte kommit till Sverige, och man var därför tvungen att använda en annan medicin för att få ner febern. Denna behandling gav mig en hörselnedsättning, eftersom en av biverkningarna var att medicinen angrep hörselnerven.

I fyraårsåldern flyttade jag från mina föräldrar i Växjö upp till min morbror och moster som var bosatta i Stockholm. Detta på inrådan av min hörselläkare som under min hela skoltid framöver var **Bengt Barr**, som vid denna tid var en ung nyutexaminerad läkare. Sedermera blev Bengt Barr en välkänd profil och duktig läkare inom hörselvården.

Jag fick börja i förskolan på Wedenbergsskolan på Kungsholmen och där fick jag förutom att lära mig hantera en hörapparat även en intensiv

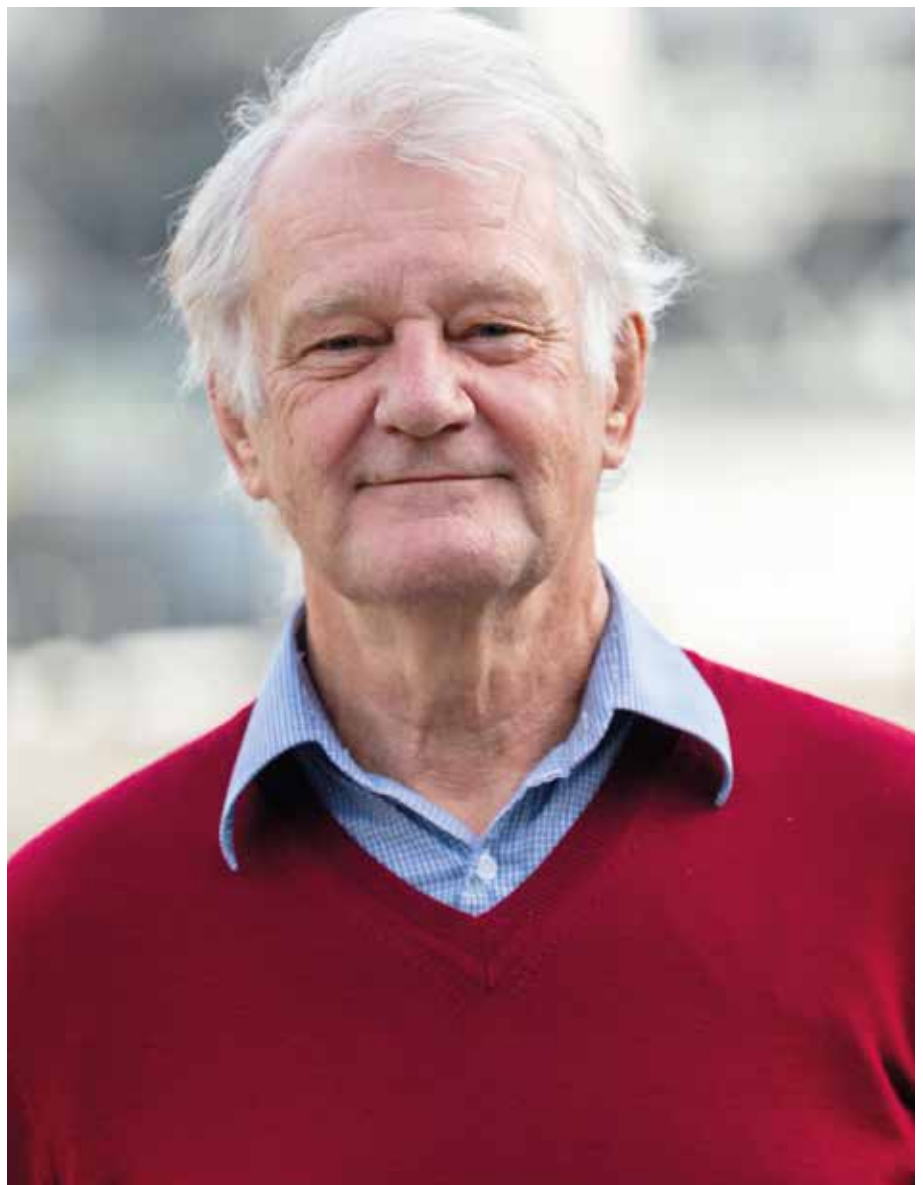

Foto: Sin Yiu

Jan-Åke Danielsson är kassör i HRF Stockholm. Han är barndomshörselskadad och här berättar han om hur det var att gå i hörselklass på 1950-talet i Storkyrkoskolan i Gamla stan.

läppavläsningsutbildning. På denna förskola lärde jag känna två av mina kommande klasskamrater och vi följdes åt under hela den kommande skoltiden fram till och med studentexamen.

År 1956 inledde jag min skolgång i Storkyrkoskolan i Gamla stan, en skola för normalhörande barn men som även hade hörselklasser för hörselskadade barn. Vi var nio elever som började i första klass med vår lärare **Karin Bengtsson**. Klassrummets skolbänkar var uppsatta i en halvcirkel så att vi alla skulle kunna se varandra och avläsa vad som sades. Dessutom hade vi även hjälpmedel i form av hörlurar och när vi skulle prata så delade vi på en mikrofon. Det var ordentlig disciplin och vi fick inte prata i munnen på varandra.

Varje morgon under de tre första åren ställde vi upp oss på rad utanför klassrummet och när det var dags så öppnade fröken dörren till klassrummet och vi fick gå in.

Förutom sedvanlig undervisning så kallades vissa av eleverna under

lektionstiden till en talpedagog för att förbättra sitt tal och läppavläsning.

Lite längre fram i tiden hade vi även prov i "avläsning". Det gick till så att läraren mimade ett ord som vi skulle skriva ner och vi fick även betyg i detta ämne. Dessa avläsningsprov har sannolikt haft en mycket stor betydelse åtminstone för mig i avläsningens konst.

Vid skolbespisningen gällde att alla måste äta upp den mat som serverades, endast en måltid om dagen. Ordningen var att man skulle sitta varannan kille och varannan tjej, vilket innebar att man ofta räknade fram vem man ville ha framför sig vid matbordet för att lättare kunna höra vad kompiserna sa.

Lärare vaktade inne i matsalen och såg till att man skötte sig och åt upp sin mat. Jag kommer ihåg att en av mina bästa klasskompisar inte kunde förmå sig att äta blodpudding, men jag tyckte om det. Då fixade vi denna situation så att jag åt upp även hans mat och vi kunde gå ut på skolgården nöjda bägge två och fick godkänt av

den vaktande läraren i matsalen.

Ute på skolgården som låg inklämd mellan ett flertal gamla hus lektes en lek som alla var med om. Leken kallades för "Jägargatan" och gick ut på att man skulle springa från ena sidan till den andra på skolgården och undkomma att bli "kullad". Och till slut var det bara en kvar som kunde springa och försöka komma förbi alla som skulle "kulla" och den ungen vann.

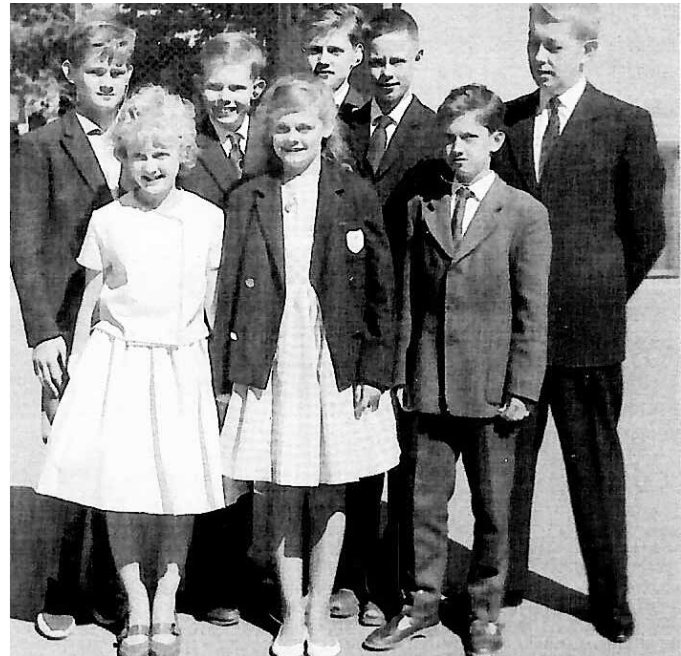
Brännboll var också en populär aktivitet på skolgården. Mest minnesvärt var när min klasskompis fick till en riktig fullträff och bollen seglade över och förbi hustaken för att därefter försvinna ner på Västerlånggatan. Därmed var den matchen avgjord med ett antal frivarv på skolgården.

År 1959 började jag och mina klasskamrater i mellanstadiet och fick en ny lärare som hette **Alfhild Modeén**. Då började våra lektioner med en kvart morgonpsalm. Fröken Modeén var en duktig pianist på orgel och under tiden vid stod uppställda i kor-

fortsättning nästa sida

Klass 4 år 1959. Från vänster Gunnar Augustsson, Jan-Olof Ölund, fröken Alfhild Modéen, Sten Nilsson, Sven Bengtsson och artikelförfattaren Jan-Åke Danielsson. Längst fram Christina Källblom.

Klass 6 år 1961. Övre raden: Jan-Åke Danielsson, Axel Skoug, Gunnar Andersson, Jan-Olof Ölund och magister Norberg. Främre raden: Ann-Britt Jonsson, Christina Källblom och Sten Nilsson.

ridoren för att bli insläppta spelade hon upp de psalmer som vi innan lektionen skulle sjunga. Varje morgon samma rutin.

Storkyrkoskolan hade också ett eget bad i huset. Killarna och tjejerna hade olika tider för bad. Bassängen var cirka 15 meter lång och låg nere i källaren med ett valvformat tak.

Innan vi fick gå ner i bassängen skulle alla skrubba sig ordentligt sittande i små vattenbadkar på rad. Vi skrubgade varandra på ryggarna och det var ett tiotal badkar på rad. När vi ansågs rena fick vi lov av badvakten att gå ner i bassängen.

Storkyrkoskolan hade en egen gymnastiksal, men även en traditionell slöjdsal i bottenvåningen. Högst upp fanns en sylvåning samt en sal för hemkunskap. Uppifrån hemkunskapssalen kunde vi se ut över hustaken och ända ner till vattnet.

Drottning Elizabeth av England besökte Stockholm 1956 och då satt vi däruppe i hemkunskapssalen och såg hennes båt segla in vid Skeppsbron.

Under denna tid i mellanstadiet blev flera av oss i klassen medlemmar i Hörselfrämjandet i Stockholm. Möteslokal för ungdomarna var då "Våran klubb" som höll träffar på Kornhamnstorg under ett antal år med dans och andra aktiviteter.

I angränsande lokaler låg även teknikhjälp för hörapparater, slinga och andra hjälpmedel och där arbetade bland andra **Åke Ahlsén**, som var en känd profil inom föreningen.

Alldeles innan vi skulle avsluta klass 6 och mellanstadiet så inträffade en tragedi för oss elever när vår djupt engagerade och omtyckta klassföreståndare avled. Vi fick då alla vara med på begravningen på Skogskyrkogården. För flera av oss var det den första begravningen vi upplevt.

Avslutningen i skolan i juni månad var gemensam för alla klasser i skolan. Då tågade vi längs med Svartmannagatan med svenska fanan främst i tåget mot Storkyrkan för avslutningsceremonin inför sommaren. Kyrkan

Badet låg nere i källaren under vackra källarvalv.

var alltid välbesökt vid denna tidpunkt, inte bara av föräldrar och släktingar utan även av många turister.

Julavslutningar hölls å andra sidan oftast nere i källarvalven på skolan. Förutom julfester användes dessa valv som filmlokal och teaterlokal.

I klass 7 påbörjades högstadiet med en ny klassföreståndare, **Gösta Ernström**. Det var en mycket populär lärare och han körde varje dag sin egen sportbil, VW Karmann Ghia, in på skolgården.

Storkyrkoskolan har funnits i sin nuvarande form sedan slutet av 1800-talet men har existerat sedan början av 1300-talet. Skolans källarvalv, där aula och matsal ligger, härstammar från Svartbrödraklostret och grundades 1336. Numera finns inga hörselklasser i skolan, de flyttades till Alviksskolan på 1960-talet.

Nu kom vi in i fasen med olika speciallärare i olika ämnen i stället för klasslärare..

Dessutom öppnades en port vid skolan som vi tidigare inte fått använda. "Gröna porten" var en bakväg ut på Svartmannagatan och vidare till Slottsbacken, "nedanför tandpetaren".

Där spolades det varje år naturis på en hockeyrink av en anställd vaktmästare. På frukostrasterna sprang vi till isrinken och åkte skridskor innan vi efter cirka 45 min åter sprang tillbaka till våra lektioner i skolan.

Detta år, 1963, konfirmerades dessutom alla i klassen under en ceremoni i Storkyrkan ledd av vår kristendoms-lärare.

Hörselklasserna i Storkyrkoskolan flyttades därefter över till Alviksskolan i Bromma. För vår del avslutade vi skolgången i Storkyrkoskolan i och med årskurs 7.

Min berättelse om tiden vid Storkyrkoskolan är mina egna upplevelser och uppfattningar.

Jan-Åke Danielsson

Skål och grattis, Hjördis 100 år!

– Är du säker på att du verkligen vill ha de tipsen?, säger Hjördis Bengtsson med glimten i ögat när jag frågar om hon kan dela med sig några råd om hur man blir 100 år.

Några råd får jag inte, men förmodligen är det just den där glimten tillsammans med en mycket positiv livsinställning som gör henne till den vitala hundraåring hon är. Hade hon inte ramlat så fatalt att hon bröt flera nackkotor för några år sedan hade hon förmodligen fortfarande bott hemma i Gröndal.

Sonen Jörgen fyller i att ett glas Riesling då och då nog inte heller skadar. Med Jörgen videochattar Hjördis dagligen via sin smarttelefon, och med "lillpojken", lillebror Bengt, videochattar hon en gång i veckan och då sveper de varsin snaps. Bengt är 90 och numera är det bara han och Hjördis kvar av de fyra syskonen från byn i Jämtland.

Hjördis blev hedersmedlem i HRF Stockholm för två år sedan då hon varit medlem i 65 år. Hon förde in sitt stora intresse konst i föreningen, och var med och startade Konstklubben 1962. Lite senare var hon en av intiativtagarna till TSS-klubben. På senare år, före pandemin, var hon framför allt aktiv i mahjongklubben.

– Hörsel föreningen har betytt väldigt mycket för mig.

Födelsedagen firade hon med familj och vänner i Vintervikens trädgård som har en speciell plats i hennes hjärta. Antalet år vill hon inte prata så mycket om.

– 100 år, det är ju absurt!

Hjördis med sonen Jörgen som hon videochattar med varje dag.

Vi fortsätter stötta dig när du ska prova ut hörapparat

Den nya politiska majoriteten i Region Stockholm träffade efter valet en överenskommelse om att avskaffa Fritt val av hjälpmedel inom primär hörselrehabilitering.

Fritt val-systemet har lett till att hörapparatindustrin äger de flesta av hörselmottagningarna i Stockholmsregionen, och de provar i stort sett bara ut, och säljer, sina egna produkter.

Så länge det behövs fortsätter vi med att erbjuda hjälp i hörselvården.

För att du ska känna dig trygg i din kontakt med hörselvården erbjuder vi, i samarbete med Hörselskadades distrikt i Stockholms län, hjälp i hörselvården.

Du kan vända dig till oss för att ställa frågor både före och efter ditt besök i hörselvården. Om du vill kan vi även följa med som stöd när du besöker hörselvården.

Vi har för tillfället tre utbildade mentorer: Anne Sjökvist, Ulf Olsson och Niklas Wikman.

Det kostar ingenting och du är välkommen även om du inte är medlem i HRF. Du får väldigt gärna också tipsa andra om denna tjänst.

Kontakta oss på **08-462 24 31 / 0761 01 40 27** (Anne) eller e-posta **kansli@hrfstockholm.se** för mera information.

Torun Boucher (V) är äldre- och kulturborgarråd och Robert Mjörnberg (V) äldrenämndens ordförande i Stockholms stad denna mandatperiod. Vid besöket i föreningen fick de bland annat svara på vad de gör för att hörselskadade stockholmarna ska känna sig trygga i äldreomsorgen.

”Var på oss som iglar”

Torun Boucher (V) och Robert Mjörnberg (V), stadens ledande politiker inom kultur- och äldre frågor, mötte i slutet av maj föreningens förtroendevalda och medlemmar i ett samtal som till största delen handlade om äldreomsorgen och oron kring den.

– Min stora fasa är att hamna i äldreboenden, att ingen ska förstå min hörselskada och att jag inte kommer att kunna bli omhändertagen på rätt sätt, sade Anne-Marie Persson.

Oron är befogad och Torun och Robert sade att de förstår och delar

den. Stadens äldreförvaltning gjorde en utredning av hörselmiljöerna på stadens äldreboenden 2019. Där konstaterades att ljudmiljöerna är mycket dåliga på de flesta av boenden samt att personalen generellt har låg eller mycket låg kunskap om hörselnedsätt-

ning och hjälpmedel, och även om hur man bemöter en person med nedsatt hörsel.

De som sitter i stadens politiska ledning för denna fråga är ändå de som har makt att göra något åt situationen och uppmaningen från dem var att vi

ska "vara på dem som iglar" och berätta om oron och konkreta exempel på när det inte fungerar.

Toruns företrädare på äldreborgarrådsposten, kristdemokraten **Erik Slottner**, gav ett löfte att all personal inom äldreomsorgen ska få kompetenshöjning i hörselkunskap. Hur det har gått med det löftet hade varken Torun eller Robert koll på, men lovade återkomma.

Förutom bristerna när det gäller hörselkunskap och ljudmiljö finns det oerhörda utmaningar för äldreomsorgen i staden rent generellt.

– Vi är förstås väl medvetna om bristerna i äldreomsorgen och det finns också en bred politisk enighet kring att något måste göras. Den stora stöttestenen är ekonomin. Kommunerna måste få mer statligt stöd för att klara äldreomsorgens utmaningar. Om det fortsätter i samma takt som idag kommer dubbelt fler personer än idag att behöva äldreomsorg år 2040. Vid det laget har Stockholms stad 300 000 invånare över 65 år, sade Robert.

Det råder enighet om att något måste göras och att många fler äldreboenden behöver byggas men mellan de politiska blocken finns oenighet om huruvida vården ska ske i privat eller kommunal regi. Staden styrs sedan

valet förra hösten av en röd-grön majoritet som vill stävja privatiseringarna inom äldreomsorgen.

– Att det behövs mer personal, mer tid för omsorgen och kompetenshöjning inom personalen är vi också överens om, men ändå händer det inte så mycket tyvärr. Vi är inne i ett oerhört svårt ekonomiskt läge och vi har tuffa budgetöverläggningar nu i dagarna, sade Torun.

Hon berättade också att en sådan budgetförhandling någon dag innan hade hållits i ett mötesrum utan mikrofoner och hörselslinga. Hon som själv har en hörselskada och använder hörapparater medgav att hon inte hade krävt att mötet skulle flyttas eller mobil slinga användas.

– Jag har haft min hörselskada så länge och är så van att anpassa mig, att inte vara till besvär. Men jag ska försöka bättra mig.

Torun Boucher och Robert Mjörnberg lyssnade också på Irene Montero som berättar om egna erfarenheter från äldreomsorgen och de stora utmaningar hon har som gravt hörselskadad.

– Pandemin satte stopp för flera projekt och satsningar inom äldreomsorgen som nu så småningom kommer igång igen, berättade Torun.

Ett sådant projekt skulle leda till att man kommer bort från minutstyrningen inom äldreomsorgen. Ett annat är "Tryggt mottagande", som går ut på att ett specialistteam tar hand om dem som skrivs ut från sjukhus under minst två veckors tid för att se till att allting fungerar i hemmiljön efter en sjukhusvistelse.

– Men allt detta förutsätter att det finns personal. Läget är redan nu så att vi borde rekrytera varenda en som går ut gymnasiet till äldreomsorgen för att täcka behovet.

Personalens villkor måste förbättras om folk ska vilja jobba inom äldreomsorgen, det är både HRF:arnas och politikernas åsikt. Hur det ska ske i praktiken är något man inte lyckats lösa än.

– Rätt till heltid är en viktig pusselbit, rätt bemanning så man hinner sitta ner och ta sig tid med de äldre en annan. Det behöver också finnas tid för reflektion, träffa kolleger och hinna prata med varandra i personalen. Och då kommer vi förstås tillbaka till ekonomin, konstaterade Torun.

Både Robert och Torun hoppas på att det ska leda till en prestigehöjning av yrket när undersköterska blev en skyddad yrkestitel den 1 juli i år.

fortsättning nästa sida

Irene Montero är gravt hörselskadad och har många egna erfarenheter från äldreomsorgen där hörselkunskap fattas. Politikerna vill gärna att folk hör av sig med konkreta exempel på när det inte fungerar som det borde.

– Att jobba inom äldreomsorgen är inget ”enkelt jobb” som vissa tycks tro. Det är tvärtom ett mycket komplext och utmanande arbete. Och hörselkunskap är en bit som absolut borde vara med i undersköterskornas och all annan personals utbildning, vilket det inte är idag, sade Torun.

Så vad kan vi göra som förening och enskilda medlemmar?

– Var på oss som iglar. Ta gärna också kontakt med stadsdelsnämnderna som har huvudansvar för äldreomsorgen i Stockholm. Upp på barrikaderna! Jag tycker att frågan om äldreomsorgens framtid borde vara den enda fråga alla politiska partier borde prata om nu, sade äldreomsorgens ordförande Robert.

Under den timme som vi träffade politikerna hann vi också prata lite kultur med kulturborgarrådet Torun Boucher.

Irene Montero, som själv är helt beroende av text på grund av mycket grav hörselnedsättning, frågade varför kommunalt ägda Stadsteatern inte lägger ut information om vilka föreställningar som är textade i samband med att bokningen öppnas.

– De textade föreställningarna informeras mycket sent och till populära föreställningar finns det i det skedet kanske inga biljetter alls kvar eller så finns det bara väldigt dåliga platser.

Torun var inte medveten om detta förfarande men höll med om att det är diskriminerande och lovade undersöka saken.

– Jag vill också passa på att lyfta den fantastiskt bra hörselslinga som numera finns på teatern tack vare HRF Stockholms och Kulturnämndens funktionshindersråds påtryckningar.

Irene lyfte också digitaliseringen som är ett problem för många äldre.

Det behövs dator eller smartphone, nätuppkoppling och digital kunskap för att utföra nästan alla ärenden numera.

– Själv är jag helt analog och det är inte lätt numera ska jag säga. Speciellt inte om man som jag inte hör och därför inte kan använda telefon. Det behöver finnas alternativ som passar alla.

Även detta höll politikerna med om.

Det blev ett bra samtal med våra kommunala ledande politiker i frågor som rör oss och som oroar många av våra medlemmar. Några konkreta lösningar fick vi kanske inte serverade men vi blev hörda och vi lovar att ta dem på orden när det gäller att ligga på dem ”som iglar”. Hör av dig till föreningen om det är något du vill framföra till politikerna så kan vi hjälpa dig.

Och Torun lovade att bättra sig när det gäller att kräva hörseltillgänglighet i de politiska rummen. *A.S*

I höst hörseltestas 5500 barn i Georgien

Nu är det äntligen möjligt att igen hjälpa hörselskadade barn i Georgien. I slutet av september åker ett team av hörselspecialister från Stockholm till staden Kutaisi i Georgien och hörseltestar 5500 georgiska 7-8-åringar. De barn som behöver hörhjälpmedel får hjälp, de flesta genom begagnade hörapparater som skänkts till vår förening och som audionomerna i teamet justerar om så de passar barnen.

Hörseltesterna kommer att utföras på GIDI-kliniken i Kutaisi och barnen skjutsas dit från skolorna. Samtidigt får elva öron-näsa-hals-läkare och tre sjuksköterskor från kliniken utbildning i hur de själva kan hörseltesta barn. Teamet har med sig flera audiometrar som skänks till kliniken.

Det var föreningens tidigare verksamhetsledare **Helena Lanzer-Sillén** som tillsammans med **Kalle Spens**, tidigare professor i hörselteknik på Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm, startade detta projekt för mer än 20 år sedan. Nu känner både Helena och Kalle att de med ålderns rätt inte längre kan utföra resorna men projektet fortlever.

Ny projektledare är **Parviz Tabrizzi**, som var med och hjälpte till att testa på den senaste resan 2019 och blev mycket engagerad då han såg hur hörapparaterna förändrade de hörselskadade barnens liv. Han har ett företag som ägnar sig åt akustik och ljudmiljö och har känt Kalle Spens länge.

Förutom Parviz består teamet av audionomerna **Elias Hjälmsberg**, **Astrid Karlsson** och **Rasoul Metram** samt doktoranden **Parivash Ranjbar**. De jobbar alla helt volontärt och använder sina semesterveckor för detta ändamål

Vi tackar dem och alla som skänkt avlagda hörapparater ur djupet av vårt hjärta!

Parviz Tabrizzi är ny projektledare för det så kallade Georgienprojektet.

Upplevelserik medlemsresa i Tusen sjöars land

I början av maj åkte ett glatt gäng på ett 30-tal medlemmar på resa till vårt östra grannland. Det blev en ordentlig rundtur som startade på Finlandsfärjan till Helsingfors och avslutades på nyaste Vikingfärjan Glory mellan Åbo och Stockholm.

Däremellan hann gänget uppleva Borgå och nationalskalden Runebergs hem, Parikkala skulpturpark, Imatra, Nyslott, rullstensåsen Punkaharju, Nya Valamo kloster, det fantastiska konstmuseet Serlachius mitt ute i den finska skogen, Muminmuseet i Tammerfors och glas i Iittala.

Det var en intensiv och upplevelserik resa och deltagarna var intresserade av allt och på ständigt bra humör.

Nya resor är under planering. Hör av dig med idéer!

Parikkala skulpturpark är en säregen plats, några få kilometer från ryska gränsen, med cirka 550 skulpturer av Veijo Rönkkönen. Eveline Hedenström sällar sig till de 200 skulpturer som utövar yoga.

Vi övernattade vid Nya Valamo kloster och fick en mycket intressant guidning på finlandssvenska om klostrets dramatiska historia och den ryskortodoxa tron. Klosterbesöket var en av resans höjdpunkter enligt flera deltagare.

Må bra-helg

Ett gäng yrkesverksamma hörselskadade träffades för en må bra-helg i Sigtuna i maj. Helgen innehöll bland annat en inspirationsföreläsning med Åsa Skagerstrand, yoga, qigong, skogsbad och många samtal och trevligt umgänge. Deltagarna fick verktyg som hjälper i vardagen som hörselskadad mitt uppe i livet.

Helgen utfördes med hjälp av bidrag från Tysta skolan och i samverkan med Sigtuna Folkhögskola.

Må bra-helgen avslutades med skogsbad under ledning av skogsbadsguiden Agneta Billby.

Föreläsning om trådlös teknik och Auracast

Den 21 september klockan 18-19 föreläser Ulf Kalla och Mikael Gustavsson om trådlös teknik och den nya tekniken Auracast.

Föreläsningen är digital och hålls i Zoom. En länk till föreläsningen skickas ut till anmälda deltagare innan föreläsningen.

Anmäl dig via HRF Stockholms eller distriktets hemsida <https://hrf.se/>

stockholmslan/kalender eller hör av dig till anne.sjokvist@hrfstockholm.se eller ring **0761 01 40 27** så hjälper jag till att anmäla dig. Anmälan senast 19 september.

Föreläsning om åldersrelaterad hörselnedsättning

Den 8 november klockan 18-19 föreläser Maria Hoff om åldersrelaterad hörselnedsättning. Föreläsningen är digital och hålls i Zoom.

Maria är legitimerad audionom och arbetar som lärare vid Göteborgs universitet, där hon även är programansvarig för audionomprogrammet. Maria undervisar och forskar främst inom hörsel och åldrande samt tinnitus och ljudkänslighet.

En länk till föreläsningen skickas ut till anmälda deltagare innan föreläsningen. Anmäl dig via HRF Stockholms eller distriktets hemsida <https://hrf.se/stockholmslan/kalender> eller hör av dig till

anne.sjokvist@hrfstockholm.se eller ring **0761 01 40 27** så hjälper jag till att anmäla dig. Anmälan senast 6 november. Föreläsningen skrivtolkas.

Maria Hoff.

Kurs i att hantera internet

Tillsammans med ABF och Södergården arrangerar Hörselskadades distrikt i Stockholms län en kurs i att hantera internet. Kursen hålls i distriktets lokaler i Solna Folkets hus fyra torsdagar i september-oktober.

Kursen riktar sig till dig som har en dator, surfplatta eller smartphone och vill lära dig mer om de olika aspekterna av att vara online. Antingen är du nybörjare, eller så kan du redan lite om vissa delar, men vill lära dig mer.

Under kursen får du bland annat lära dig hur man använder BankID, betalappen swish och hur man betalar räkningar på internet. Dessutom kommer vi att prata om olika funktioner i mail och vad man ska tänka på för att vara säker på internet, till exempel frågor om lösenord, ID-kapningar och kortbedrägerier.

Kursen hålls i distriktets lokaler i Solna Folkets hus, fyra torsdagar i rad. **Träffar:** 28 september, 5 oktober, 12 oktober och 19 oktober.

Vid samtliga tillfällen hålls kursen kl. 13:30–16:00, inklusive kaffepaus.

Pris: 300 kr för HRF-medlemmar. Ordinarie pris är 650 kr.

Anmälan sker till Södergården via post till elin@sodergarden.org eller telefon **08-643 66 89**.

Det är viktigt att du även meddelar önskan om skrivtolk vid anmälan.

Hörselveckan 16-21 oktober

Häng med som volontär

Hörselveckan är en vecka i oktober varje år då vi i Hörselskadades Riksförbund (HRF) uppmärksammar landets 1,5 miljoner hörselskadade och väcker opinion för ett hörselsmart samhälle, där alla hörselskadade kan leva i full delaktighet och jämlikhet. Årets hörselvecka infaller 16-21 oktober och vi ska förstås delta.

Vi kommer att synas på flera platser i staden och göra hörselfester och berätta om föreningen och vilken hjälp man kan få som hörselskadad.

I år ska vi speciellt rikta in oss på utlandsfödda personer för att sprida kunskap om vårt projekt **Stockholmare United – att höras och höra till**.

Vi behöver hjälp av dig som redan är medlem hos oss. Det brukar vara mycket trevligt på dessa sammankomster.

Hör av dig till oss på adressen kansli@hrfstockholm.se eller ring 08-462 2430 om du vill hjälpa till. Vi tar mycket tack-samt emot all slags hjälp!

Syftet med projektet **Stockholmare United – Att höras och höra till** är att underlätta för utlandsfödda vuxna personer som har en hörselskada att få rätt hjälp inom hörselvården, att skapa sig en hörselidentitet samt få rätt stöd i yrkesliv och vuxenstudier så att de kan bli en fullvärdig del av samhället och nå full potential.

 stockholmare united
- ATT HÖRAS OCH HÖRA TILL

 ALLMÄNNA ARVSFONDEN

Vi bjuder medlemmarna på guidad tur i 100-åriga stadshuset

Lördagen den 30 september med start kl 12.45 bjuder vi föreningens medlemmarna på en guidad rundtur i Stockholms stadshus med anledning av husets 100-årsjubileum.

Vi har med oss vårt mobila slingsystem och skrivtolkar förstås. Visningen tar cirka 50 minuter och efteråt går vi tillsammans till Kaffebaren Jonas & Nyström som ligger fem minuters promenad från stadshuset Fikat står var och en för själv.

För att få tillträde till stadshusets alla salar får vi vara max 35 personer så för att vara säker på plats anmäl dig direkt till kansli@hrfstockholm.se eller ring Anne på **0761 01 40 27**.

Sista anmälningssdag tisdag 26 september (för tolkbokningens skull).

Under visningen får du se Stadshusets festsalar och ta del av byggnadens storslagna miljö. Guiden berättar om historia, politik, arkitektur och om Nobelfesten. Du får besöka rummen och får lära dig mer om denna ikoniska byggnad från

1923 och hur den har använts sedan dess.

I visningsrundan ingår Blå hallen, Gyllene salen, Rådssalen och Prinsens galleri.

Välkommen!

Medlemmarna i Hörselskadades förening i Stockholm kallas till

föreningsmöte

Hörselskadades förening
i Stockholm

ONSDAGEN DEN 1 NOVEMBER KLOCKAN 17.30

i vår lokal på Malmgårdsvägen 63 A, Södermalm

PROGRAM

17.30 Registrering och servering

18.00 Mötet inleds

19.30 Mötet avslutas

Möteshandlingar finns i pappersform i vår lokal och digitalt på hrfstockholm.se från och med den 18 oktober.

Anmäl dig till kansli@hrfstockholm.se eller ring **08-462 24 30** senast torsdagen den 26 oktober (för serveringens skull).

Slinga, skrivtolkar och teckenspråkstolkare finns.

FÖRSLAG TILL DAGORDNING

1. Mötet öppnas
2. Fråga om kallelse skett enligt stadgarna
3. Fastställande av antalet röstberättigade
4. Fastställande av dagordning
5. Val av mötesfunktionärer
6. Förslag till verksamhetsplan 2024
7. Förslag till budget för 2024
8. Rapporter
9. Övriga frågor
10. Mötet avslutas

Välkommen!

Öppet hus varje tisdag

Varje tisdag klockan 13-15 har vi Öppet hus med fika och trevligt umgänge i vår lokal på Malmgårdsvägen 63 A. Programmet fastställs vartefter och du kan vara med och påverka det. Du behöver inte förhandsanmäla dig.

Tisdagen den 5 september
Tisdagen den 12 september

Tisdagen den 19 september
Tisdagen den 17 oktober
Tisdagen den 31 oktober

Parkfika om vädret tillåter
Syn- och hörselinstruktör Christina Dahlin berättar om sitt jobb och hjälper med enklare service på hörapparaterna.
SeniorNet Södermalm besöker oss
SeniorNet Södermalm besöker oss
Syn- och hörselinstruktör Christina Dahlin besöker oss / Halloween

Håll koll på medlemsbrev i e-posten, på facebook och i kalendern på hemsidan var vi träffas och vad det är för program på våra träffar. Är du osäker kan du alltid höra av dig till kansliet.

Christina Dahlin är syn- och hörselinstruktör på Södermalm. Hon besöker oss ett par gånger under hösten och gör enklare service på hörapparater.

Fredagen den 8 september klockan 13 gör vi studiebesök på SeniorNet Södermalms IT-café Kanelbullen. Anmäl dig till Anne.

TSS-kurs för nybörjare på torsdagar

Vi fortsätter med nybörjarkurs i Tecken som stöd (TSS) i höst. Kursen hålls under tio torsdagar i följd med **start 21 september och sista tillfället 23 november, klockan 11-13 med fikapaus klockan 12.**

Kursen passar dig som deltog i kursens första del i våras men också helt nya nybörjare kan hänga med. Deltagande är gratis för våra medlemmar.

Anne-Marie Persson är lärare för gruppen, hon har många års erfarenhet som lärare i TSS.

Föreningen bjuder på fika och småkaka, en del deltagare har med sig smörgås eller annan lätt lunch att inmundiga i pausen.

Tecken som stöd (TSS) använder

samma tecken som finns i svenska teckenspråket. TSS är ett sätt att stödja avläsning av talad svenska.

Få mera information och anmäl dig genom att e-posta till **kansli@hrfstockholm.se** eller ringa **0761 01 40 27** (Anne).

Antalet platser är begränsat så fundera inte för länge.

HRF Stockholms

Vår bokcirkel träffas en gång i månaden. Vi använder hörselslinga och mikrofoner för bästa hörbarhet.

Höstens första träff hålls **Torsdagen den 14 september kl 11-13** På denna träff får man gärna berätta om sin sin egen läsning under sommaren.

Höstens övriga träffar:
Torsdagen den 12 oktober kl 11-13
Torsdagen den 16 november 11-13
Torsdagen den 14 december 11-13

Vilka böcker vi läser bestäms vartefter. Mera information får du per mejl **anne.sjokvist@hrfstockholm.se** eller ring **0761 01 4027**.

Livsberättargrupp skjuts fram till våren

Den planerade livsberättargruppen skjuts fram till vårterminen på grund av lite oklara personalförhållanden på vårt kansli i höst. Det handlar om en grupp där människor får dela med sig berättelser om livet, och den följer en metod som heter **Livsnära samtal - att dela livet**. Gruppen kommer att ledas av Anne Sjökvist som har gått ut utbildning för gruppleddare i denna metod. Vi återkommer med mer information i nästa nummer av Språkröret.

Mahjong-klubben

Hoppas att ni alla har haft en skön sommar. I höst träffas vi som vanligt varannan onsdag klockan 11-14 med start den 30 augusti.

Vi hälsar nya och gamla medlemmar välkomna. Ta gärna kontakt med oss om du vill vara med och spela.

Spelschema hösten 2023:

30 augusti
13, 23 september
11, 25 oktober
8, 22 november
6 december.

Ta gärna kontakt med oss:

Maj-Lis Janzon
tfn 0703-34 66 31
maj-lis.janzon@telia.com

Majvor Tarander
majvortharander@gmail.com

Eveline Hedenström
eveline.hedenstrom@gmail.com

Vid Mahjongklubbens våravslutning avtackades Wera Sjöström för många års ordförandeskap/kontaktperson för klubben. Hon fortsätter spela.

Nätverket Hör & Hapna

Höstens första Hör och Hapna träff i september var vi tvungna att ändra i sista stund. Därför jobbas det febrilt med att få reservplanen på plats och när allt är klart får du som är medlem en personlig inbjudan.

De andra preliminära träffarna under hösten blir: **tisdagen den 17 oktober och tisdagen den 28 november.**

Mera information om dessa träffar kommer i personliga brev till medlemmarna.

Du är varmt välkommen till våra träffar!

Vill även du bli medlem och gästa oss under några tisdagar under året?

Hör av dig till någon av oss:

Ordförande: Lars Svensson
lars.i.svensson@icloud.com
070-255 63 50 eller 08-89 65 36

Kassör: Ingegerd Bergkvist
ia.bergkvist@gmail.com
070-581 08 76

Sekreterare:
Kerstin Andersson Thörngren
thorngren_kerstin@hotmail.com
073-785 27 30

Vill du spela bridge?

Föreningen hade tidigare en mycket aktiv bridgeklubb som samlades och spelade varje vecka. Klubben lades ner med ålderns rätt för några år sedan men allt som behövs för att spela finns kvar.

Kan du spela bridge och skulle vilja vara kontaktperson för ett gäng som spelar i hörseltillgänglig miljö? Vill du vara med i det gänget? Är du nybörjare och vill lära dig spela?

Hör av dig till oss på kansliet på **kansli@hrfstockholm.se** eller ring **08-462 24 30**.

TSS-klubben

Höstens TSS börjar torsdagen den 21 september klockan 11-13 som vanligt.

Vi tränar våra TSS-kunskaper och lär oss lite nya tecken med hjälp av någon gemensam text. Dessutom försöker vi teckna fritt med varandra. Målet är att använda våra tecken i vardagen, som ett stöd för hörseln.

Vi träffas varje torsdag mellan 11-13 fram till avslutningen den 7 december.

Välkomna!

Kontaktpersoner:

Lars Svensson
lars.i.svensson@icloud.com
0702-55 63 50 (endast SMS)

Vivianne Andersson
viviand@telia.com
0730-58 03 77 (endast SMS)

Konstklubben

Angående höstens program; håll utkik i mejl, post till medlemmar utan mejl, på HRF Stockholms hemsida och facebook-sida.

Mejla gärna Christina om idéer och synpunkter; **christina.rydell@gmail.com**.

Vill du vara med i Konstklubben?

Kontakta oss! Skicka ett mejl till **konstklubben@hrfstockholm.se**

Årsvgift för 2023 är 175 kr (125 kr för inköp av konst och 50 kr för administrativa kostnader). Medlemmar som önskar få all information som postbrev i stället för via mejl betalar en tilläggsavgift på 80 kr för porto samtidigt med årsavgiften. Den som har betalat årsavgiften är med i konstutlottningen som hålls i slutet av året.

POSTTIDNING B

Returnera till

Språkröret, Hörselskadades förening i Stockholm,
Malmgårdsvägen 63 A, 116 38 STOCKHOLM

Hösten på kansliet

Lokalen är öppen varje måndag-torsdag, klockan 10-15. Telefontiden är 10-16 måndag-fredag.

Personal

Vi som jobbar i föreningen just nu är verksamhetsledare **Sandy Wadnor**, kommunikatör **Anne Sjökvist**, projektledare **Josefin Säfström** (Stockholmare United – att höras och höra till) samt **Andreas Lindblom**, social värd.

Information

På Facebook och hemsidan lägger vi ut mycket information mellan tidningarna. Genom att gå in där är du alltid uppdaterad med vad som är på gång.

Vi skickar också ut information och påminnelser om aktiviteter via e-post. E-posta till anne.sjokvist@hrfstockholm.se om du vill vara med på utskickslistan.

Låna slinga

Som medlem i HRF Stockholm har du möjlighet att utan kostnad låna mobilt

Öppettider i höst

**Måndag-torsdag
klockan 10-15**

**Telefon 08-462 24 30
måndag-fredag
klockan 10-16**

slingsystem från föreningen. Utlåning sker till medlemmar för privata sammankomster såsom dop, begravning, julfest eller födelsedagsfirande. Eller vid personlig rådgivning exempelvis hos läkare, fastighetsmäklare eller bank. E-posta eller ring och reservera slinga/slingor.

Hyra lokalen

Du som är medlem kan hyra vår tillgängliga lokal för till exempel födelsedagsfest. Cirka 60 personer får plats i vår samlingssal. Som medlem får du specialrabatt på hyran. Kontakta oss för mer info per mejl eller telefon.

SMS112

Du som hör dåligt kan kontakta nödnummer 112 via sms, via tjänsten SMS112. För att kunna göra det ska du först registrera ditt mobilnummer på www.sosalarm.se/trygghet/viktiga-telefonnummer/112/112-for-tal--och-horselskadade/

Hörselskadades förening i Stockholm

Besöksadress: Malmgårdsvägen 63 A

Postadress: Malmgårdsvägen 63 A,
116 38 Stockholm

E-post: kansli@hrfstockholm.se

Hemsida: www.hrfstockholm.se

Organisationsnr 802001-5551

Plusgiro 15 66 88-4

Swish 123 183 46 88

Ordförande Niklas Wikman

niklas.wikman@hrfstockholm.se

Telefontid måndag-fredag kl 10-16

Kansli 08-462 24 30

Kommunikatör 08-462 24 31
0761-01 40 27

Verksamhetsledare 08-462 24 38
0761-01 40 25

Bokning av samlingssal görs via telefon 08-462 24 30 eller e-post till kansli@hrfstockholm.se

Adressändring och medlemsanmälan:

HRF:s medlemsregister,
medlemsregistret@hrf.se.
Telefon: 08-457 55 48